

Elin: Vanhusneuvosto
Aika: 12.11.2024 Kello: 13:30 -
Paikka: VKS Y3 Kurki
Pykälät: 46 - 60

Osallistujat:

Nimi

Sandberg Henrik	puheenjohtaja
Backlund Viveka	jäsen
Lindgren Hans-Erik	jäsen
Lindh Pär-Gustav	jäsen
Mandell Irmeli	1. varapuheenjohtaja
Mäenpää Pirkko	jäsen
Mäkinen Heikki	jäsen
Nyholm Gun-Britt	jäsen
Olsio-Tuisku Anna-Greta	2. varapuheenjohtaja
Sandvik Agneta	jäsen
Varila Antero	jäsen
Vesterback Vivan	jäsen
Westerlund Göran	jäsen
Rönnlund Christer	jäsen

Muut osallistujat:

Minkkinen Henna	järjestöedustaja (Vaasan seudun muistiyhdistys ry)
Pellfolk Tony	toimialajohtaja, koti- ja asumispalvelut
Kotanen Heidi	asiantuntija
Palmberg Christian	asiantuntija
Svartsjö Sofia	asiantuntija
Ikkala-Västi Annika	sihteeri

Elin: Vanhusneuvosto
Aika: 12.11.2024 Kello: 13:30 -
Paikka: VKS Y3 Kurki

Asialuettelo:

§ nro	Käsiteltävä asia	Sivu
46	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
47	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
48	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen	5
49	Vöyrin yleislääketieteen osaston lakkauttaminen	6
50	Malmin päivystyksen aukioloaikojen muuttaminen	8
51	Radiologisen toiminnan keskittäminen kolmeen yksikköön	11
52	Kristiinankaupungin yleislääketieteen osaston ostopalvelujen käytön lopettaminen	15
53	Muutokset palveluverkossa/Sosiaali- ja terveyskeskus	18
54	Pixneklinikan toiminnan kehittäminen osana päihde- ja riippuvuuspalvelujen kokonaiskehittämistä	21
55	Ehdotus ympärivuorokautisen palveluasumisen muutoksista keskisellä ja eteläisellä alueella	23
56	Selvitys aloitteiden käsittelystä hyvinvointialueella	24
57	Palvelustrategian esittely	25
58	Kokousaikataulu 2025	26
59	Muut mahdolliset asiat	27
60	Kokouksen päättäminen	28

Pohjanmaan hyvinvointialue / kirjaamo
Hietalahdenkatu 2–4 65130 Vaasa
kirjaamo@ovph.fi

46

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vanhusneuvosto 12.11.2024

Hallintosäännön 149 §:n mukaan toimitella päättää kokouksensa ajan ja paikan.

Hallintosäännön 150 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Hallintosäännön 158 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 108 §:n mukaan muu toimitella kuin valtuusto, on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös:

47

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Vanhusneuvosto 12.11.2024

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä aakkosjärjestyksessä siten, että esitetään aina kahta vuorossa seuraavana olevaa listalta.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä: Pär-Gustav Lindh ja Irmeli Mandell.
Ehdotetaan, että pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

Päätös:

48

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Vanhusneuvosto 12.11.2024

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 150 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Ehdotetaan, että esityslista hyväksytään työjärjestykseksi.

Päätös:

49 Vöyrin yleislääketieteen osaston lakkauttaminen

Aluehallitus 21.10.2024 § 212

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen hoidon ja palvelujen kustannukset ovat monella alueella valtakunnallisesti katsoen korkeat. Näin on myös yleislääketieteen osastohoidon kustannusten osalta. Vuonna 2023 Pohjanmaan kustannukset olivat noin 13 prosenttia valtakunnallista keskiarvoa korkeammat. Tammi–syyskuun 2024 aikana noin 85 prosenttia Pohjanmaan yleislääketieteen osastojen hoitopäivistä on käytetty 75-vuotiaiden ja sitä vanhempien potilaiden hoitoon. Kun yleislääketieteellisen hoidon kustannuksia per yli 75-vuotias asukas verrataan valtakunnalliseen keskiarvoon, Pohjanmaan kustannukset ovat noin 7 prosenttia korkeammat. Samalla ikävakiomaton sairastavuusindeksi on 87,1 (maan keskiarvo 100), eli väestö on merkittävästi terveempää kuin koko maassa, vaikka otetaan huomioon se, että Pohjanmaan väestöstä suuri osa on ikäihmisiä.

Koska ikäihmisten ympärivuorokautisen asumisen paikkojen vähentämistä ei voida käytännön syistä toteuttaa suunnitellulla tavalla, on vuoden 2025 talousarvion säästötavoitteet saavutettava muulla tavoin. Vuosina 2023-2024 toteutetuista ja vuodelle 2025 jo suunniteltavista yleislääketieteen osastojen paikkamäärän vähennyksistä huolimatta yleislääketieteen hoitopaikkojen vähentämiselle on edelleenkin tarvetta, vaikka sitä suunnitellaankin nyt nopeammalla tahdilla kuin alun perin oli tarkoitus. Koska Vöyrin asumispaikkojen vähennyksen suunniteltiin alun perin olevan suurempi kuin nykyisessä ehdotuksessa, oli tarkoituksena, että Vöyrin yleislääketieteen osaston toiminta jatkuu toistaiseksi. On arvioitu, että kokonaisen asumisyksikön ja yhden osaston sulkeminen aiheuttaisi hoitoportaalle tilapäisesti liian suuren kuormituksen. Koska osastopaikkojen vähennyksen ehdotetaan nyt olevan pienempi kuin alkuperäisessä ehdotuksessa, vaatii vuoden 2025 talousarvioehdotuksen tasapainottaminen kuitenkin lisää toimenpiteitä.

Vöyrin yleislääketieteen osastolla on 15 paikkaa. Osastoa vuoden 2024 aikana muutettu niin, että siellä hoidetaan nykyisin lähinnä sellaisia potilaita, jotka tarvitsevat pidempiäaikaisempaa hoitoa muista kuin lääketieteellisistä syistä. Osasto palvelee lähinnä keskisen alueen väestöä. Osaston suuntauksen muutoksen jälkeen noin 60 prosenttia hoitajaksojen käyttäjistä on ollut Vöyriä, loput potilaista ovat olleet enimmäkseen Vaasasta tai Mustasaaresta. Kun katsotaan väestöpohjaa, Vöyrin, Kristiinankaupungin ja Maalahden asukkaat käyttävät eniten ympärivuorokautista hoitoa, ja tarve avoimempien ja puoliavoimien hoitomuotojen kehittämiseksi on suuri. Liikkuva sairaala toimii sekä keskisellä että pohjoisella alueella, ja sillä on hyvät valmiudet palvella myös Vöyrin väestöä. Jos osasto suljetaan, myös kotisairaalan rooli korostuu. Jotta kotisairaala toimisi optimaalisella tavalla, tarvitaan jonkin verran vahvistusta henkilöstöresursseihin Vöyriä ja tiloja sosiaali- ja terveyskeskuksen yhteyteen. Vöyrin yleislääketieteen osaston sulkemisesta saataisiin, tarvittavat panostukset huomioiden, noin 1,9 miljoonan euron säästöt vuodessa. Jos sulkemisesta suunnitellaan 31.3.2025 lukien, vuonna 2025 syntyy säästöjä 1,4 miljoonan euroa. Säästösummaan sisältyy myös vuokratulujen väheneminen noin 320 000 eurolla vuodessa. Jos osasto lakkautetaan, osaa tiloista on mahdollista käyttää jatkossakin, esimerkiksi sosiaalihuollon asiakasvastaanotto voi muuttaa Oravaisten sosiaali- ja terveyskeskukseen. Siinä tapauksessa vastaavat vuokrasäästöt saadaan, kun hyvinvointialue luopuu näiden tilojen sijasta joistain muista tiloista.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus

- merkitsee tiedoksi viranhaltijoiden valmistelun Vöyrin yleislääketieteen osaston sulkemisesta viimeistään 31.3.2025. Ennen kuin asia tuodaan päätettäväksi,

hyvinvointialue pyytää asianomaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunnot ja toteuttaa väestökyselyn koskien ehdotettuja muutoksia. Lisäksi otetaan huomioon yhteistoimintaneuvottelut, jotka päättyvät 4.11.2024.
- päättää asiasta kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että hallituksen jäsen Rainer Bystedt ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28 § 5. kohdan mukaisesti ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Pykälä tarkastettiin heti.

Jakelu

Vanhusneuvosto 12.11.2024

5717/00.01.02.01/2024

Valmistelija Palmberg Christian

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Toimialajohtaja, sairaalapalvelut Palmberg Christian

Vanhusneuvosto tutustuu palveluverkkoa koskevaan muutosehdotukseen ja antaa asiasta lausunnon. Lausunto viedään edelleen tiedoksi hallitukselle.

Päätös:

Liitteet

Liite 1 EVA Vöyri Yleislääkätiede

50

Malmin päivystyksen aukioloaikojen muuttaminen

Aluehallitus 21.10.2024 § 215

Valmistelija Sjöström Pia-Maria

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Terveydenhuoltolain muuttuessa vuonna 2018 hävisi pienempien sairaaloiden mahdollisuus erikoissairaanhoidon ympärivuorokautiseen päivystykseen. Siinä yhteydessä Pietarsaareissa toimiva Malmin päivystys muuttui perusterveydenhuollon tason toiminnaksi. Tähän saakka toiminta on vaatinut ja sille on myönnetty sosiaali- ja terveysministeriön erikoislupa ympärivuorokautista hoitoa varten, mutta 1.1.2025 alkaen hyvinvointialue saa päättää toiminnasta itse.

Nykytilanteessa Malmin päivystys toimii perusterveydenhuollon päivystyksenä, joten paikalla on laillistettu lääkäri vuorokauden ympäri. Lääkäri vastaa päivystyspotilaista ja virka-ajan ulkopuolella myös Malmin kolmella osastolla hoidettavista potilaista. Hyvinvointialueen muilla yleislääketieteen osastoilla lukuun ottamatta Vaasan keskussairaalan yhteydessä sijaitsevia osastoja on saatavilla lääkäri vain terveyskeskusvastaanottojen aukioloaikoina.

Potilaat tulevat päivystykseen oma-aloitteisesti, hoidon tarpeen arvioinnin suosituksesta tai ambulanssilla. Kiireellistä erikoissairaanhoidoa tarvitsevat potilaat ohjataan suoraan keskussairaalaan, ensisijaisesti Vaasan keskussairaalaan, mutta hyvin kiireellisissä tapauksissa myös Kokkolaan.

Tänä vuonna Malmin päivystyksessä on käynyt keskimäärin n. kymmenen potilasta yötä kohden (klo 22-07). Suuri osa käynneistä ei ole niin kiireellisiä, että hoitoa tarvitaan yöaikaan, vaan käynnit voitaisiin ohjata muihin vuorokaudenaikoihin. Potilaista keskimäärin 1-2 oli 0-15-vuotiaita ja 2-3 oli 75 vuotta täyttäneitä. Iltaisin/öisin klo 20-08 Malmin päivystykseen tulee ambulanssilla keskimäärin n. 2-3 potilasta. Suuri osa heistä olisi voinut saada tarvittavan hoidon kotonaan yöaikaan toimivan liikkuvan sairaalan avulla.

Väestön fyysisten päivystyspalvelujen yöaikainen tarve on muuttunut viime vuosina. Neuvonta ja etäpalvelut voivat korvata fyysisiä käyntejä, myös digitaaliset palvelut lisääntyvät vähitellen. Liikkuva sairaala voi tehdä hoidon tarpeen arvioinnin ja antaa hoitoa kotona muun muassa kotihoidon asiakkaille. Yhteinen potilas- ja asiakastietojärjestelmä antaa osaston henkilöstölle uusia mahdollisuuksia konsultoida tarvittaessa muiden yksikköjen lääkäreitä. Todellista akuuttihoitoa yöaikaan tarvitsevat ovat usein niin huonokuntoisia, että he tarvitsevat erikoissairaanhoidoa. Laajentamalla liikkuvan sairaalan toimintaa myös yöaikaiseen hoitoon voitaisiin hyvinvointialueen pohjoisosassa säilyttää hyvä palvelutaso, vaikka Malmin päivystys ei olisi avoinna yöaikaan.

Malmin yöpäivystyksen kustannukset muodostuvat pääosin päivystyksen lääkärin ja hoitohenkilöstön palkkakuluista, lisäksi tulee kustannuksia röntgenhoitajan varallaolosta. Potilaiden hoitoon liittyviin kustannuksiin (esim. tutkimukset ja lääkkeet) vaikuttaa se, kuinka suurta osaa potilaista hoidetaan päivystyksessä yöpäivystyksen sijasta muina vuorokaudenaikoina. Jos päivystys on ympärivuorokautisen aukiolon sijasta avoinna esim. klo 8-22 päivittäin, on lääkärikulujen säästö (osittain omia lääkäreitä, osittain ostopalvelu) n. 700 000 €/vuosi. Lisäksi röntgenhoitajan yöaikaisen varallaolon päätyminen tuo osittain jonkin verran säästöä. Hoitohenkilöstöresurssin siirtämisen liikkuvaan sairaalaan arvioidaan olevan kustannusneutraali muutos.

Jos Malmin päivystystä ei pidetä enää avoinna yöaikaan, on tärkeää tiedottaa väestölle riittävän hyvin siitä, että ennen päivystyskäyntiä tulee ottaa yhteys hoidon tarpeen arviointiin ja että mahdollisuuksien mukaan hoitoon tulee hakeutua muina ajankohtina. Hoidon tarpeen arvioinnilla on myös mahdollisuus varata potilaalle käynti virka-aikana.

Perusterveydenhuollon tason päivystyspalveluille on luonnollisesti jatkossakin jonkin verran tarvetta yöaikaan, ja käynnit on hoidettava yhteispäivystyksessä, mikä aiheuttaa jonkin verran vaihtoehtoiskustannuksia. Toisaalta liikkuvan sairaalan laajentaminen siten, että se on toiminnassa myös yöaikaan, vaikuttaa sillä tavoin, että potilaat jotka olisivat muuten hakeutuneet päivystykseen ja otettu mahdollisesti osastolle, voidaan hoitaa omassa kodissa tai asumisyksikössä, mikä puolestaan säästää kustannuksia.

Päivystyksessä käy jonkin verran potilaita, jotka yöpyvät päivystyksessä tarkkailussa tai osastopaikkaa odottamassa. Heille tulee siinä tapauksessa järjestää paikka Malmin osastoilta. Ehdotetaan, että Pietarsaaren Malmin päivystyksen aukioloaikojen muutetaan klo 07(08)-22:een kaikkina päivinä.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

Ehdottaa, että hallitus

- merkitsee virkamiesvalmistelun tiedoksi. Ennen päätöksentekoa pyydetään asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunto ja alueen asukkaille tehdään muutosesityksistä kysely. Lisäksi huomioidaan 4.11.2024 päättyvät yhteistoimintaneuvottelut ja
- tekee päätöksen asiassa kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että hallituksen jäsen Mervi Rantala ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28 § 5. kohdan mukaisesti ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Pykälä tarkastettiin heti.

Jakelu

Vanhusneuvosto 12.11.2024

5590/00.01.02.01/2024

Valmistelija Palmberg Christian
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Toimialajohtaja, sairaalapalvelut Palmberg Christian

Vanhusneuvosto tutustuu palveluverkkoa koskevaan muutosehdotukseen ja antaa asiasta lausunnon. Lausunto viedään edelleen tiedoksi hallitukselle.

Päätös:

Liitteet

Liite 2 EVA Malmin sairaalan päivystys

51 Radiologisen toiminnan keskittäminen kolmeen yksikköön

Aluehallitus 21.10.2024 § 216

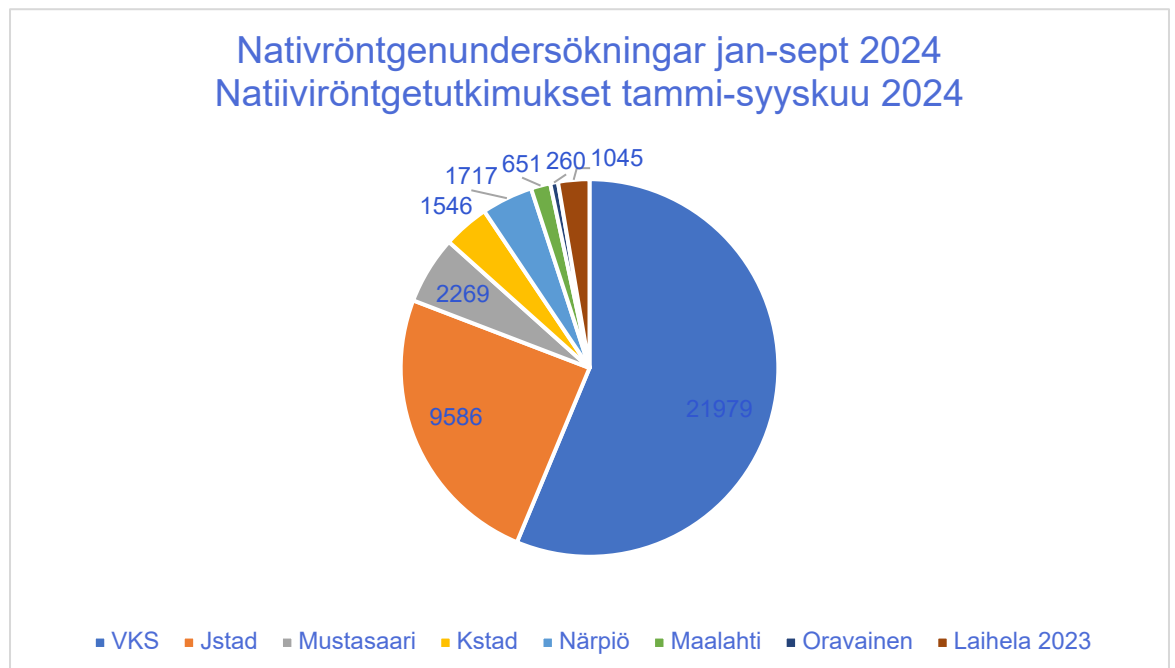
Valmistelija Sjöström Pia-Maria

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Röntgenpalvelujen saatavuus vaihtelee tällä hetkellä hyvinvointialueella. Radiologista toimintaa on sosiaali- ja terveyskeskuksissa seuraavasti:

- Pietarsaari (Malmi): 7 päivää/viikko; röntgen, ultraääni, CT, MRI
- Vöyri (Oravainen): 1 päivä/viikko; röntgen
- Mustasaari: 5 päivää/viikko; röntgen, ultraääni
- Laihia: epäkunnossa vuodenvaihteesta 2023-2024 alkaen; röntgen
- Maalahti: 2-3 päivää/viikko; röntgen
- Närpiö: 5 päivää/viikko; röntgen, ultraääni
- Kristiinankaupunki: 5 päivää/viikko; röntgen, ultraääni
- VKS:n radiologian yksikkö palvelee sekä Vaasan että Laihian perusterveydenhuoltoa ja keskussairaalaan 7 päivänä/viikko; röntgen, ultraääni, CT, MRI, PET

Natiiviröntgentutkimukset ("tavalliset" röntgentutkimukset, ts. ei esim. ultraääni-, CT- eikä MRI-tutkimukset) jakautuivat tammi-syyskuussa 2024 alla olevan taulukon mukaisesti. Laihian röntgenissä ei ole ollut toimintaa vuonna 2024, vertailun vuoksi mukana ovat luvut vuoden 2023 vastaavalta ajanjaksolta. Vuonna 2024 röntgentutkimukset on tehty VKS:ssä. Yhden röntgenlaitteen enimmäiskapasiteetti on n. 10 000 tutkimusta / vuosi eli n. 40 – 45 tutkimusta päivässä virka-aikana.

Erityyppiset radiologiset tutkimukset ovat tärkeä osa diagnostiikkaa sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa. Suunnitelmallisella vastaanotolla on usein eduksi, että tutkimus tehdään hyvissä ajoin ennen käyntiä, jotta röntgenlääkäri ehtii antaa lausunnon. Eräillä kontrollikäynneillä vastaanoton lääkäri arvioi röntgenkuvat itse. Onnettomuuksista ym. johtuvia päivystyskäyntejä tehdään ajankohdasta riippumatta, ja yksiköissä, joiden röntgen ei ole auki kaikkina arkipäivinä, voidaan päivystystapauksissa ottaa röntgenkuvia paikan päällä vain tiettyinä ajankohtina. Röntgentutkimusta vaativia käyntejä ei myöskään voida automaattisesti järjestää siten, että röntgentutkimus voidaan tehdä käynnin yhteydessä, vaan se vaatii erillisen käynnin. Yksittäinen ihminen tarvitsee yleensä röntgenpalveluja melko harvoin, joten niiden järjestäminen lähipalveluna ei ole siltä kannalta tärkeää.

Sosiaali- ja terveystieteiden ja yleislääketieteen osastojen toiminnassa on organisaatiomuutoksen ja tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman vuoksi tällä hetkellä meneillään suuri muutosprosessi. Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman mukaan terveydenhuoltopalvelujen järjestäminen lähipalveluna on tärkeää myös tulevaisuudessa. Vuosien 2024-2025 aikana käyttöön otettava yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä mahdollistaa toisella tapaa kuin aikaisemmin tutkimustulosten tarkastelun helposti riippumatta siitä, missä hyvinvointialueen yksikössä tutkimus on suoritettu. Radiologisten tutkimusten toimipisteiden määrän vähenemisestä huolimatta sosiaali- ja terveystieteissä voidaan harjoittaa lääkinvastaanottoa toimintaa sekä yleislääketieteellistä, kuntouttavaa osastohoitoa jatkossakin. Ennen suunnitelmallista käyntiä potilaan on mahdollista käydä röntgenkuvauksessa lähimmässä paikassa, jossa on röntgen tai jossa se on muuten sopivinta. Niitä päivystyskäyntejä varten, joilla röntgentutkimus on osa kokonaisarviointia, on laadittava selkeät prosessit hoitavan yksikön ja röntgenyksikön omaavan toimipisteen kesken. On myös tärkeää seurata tarkasti, että alueellinen tasa-arvo säilyy ja että tutkimuskäytännöt eivät ala erota röntgenin omaavien yksiköiden ja muiden yksiköiden välillä. Tämä riski on kuitenkin huomioitava jo nykytilanteessa, koska kaikilla yksiköillä ei ole nytkään kuvadiagnostiikkaa saatavilla toimintayksikössä.

Suurena ongelmana radiologiassa on pula röntgenhoitajista, ei pelkästään Pohjanmaan hyvinvointialueella, vaan koko Suomessa. Lähivuosina monet röntgenhoitajat siirtyvät eläkkeelle ja hajautetusta toiminnasta tulee aina vain haavoittuvaisempaa. On tärkeää, että henkilöstöresurssia ja laitteistoa käytetään mahdollisimman tehokkaasti. Toiminnan keskittämisen arvioidaan vähentävän röntgenhoitajien tarvetta kahdella henkilötyövuodella.

Kolmessa yksikössä natiiviröntgenlaitteisto on tullut elinkaarensa päähän, yhdessä yksikössä se on jo poistettu käytöstä ja kahdessa muussa yksikössä se täytyy uusia välittömästi. Investointeja priorisoitaessa yksi tärkeistä näkökohdista on kustannustehokkuus, joka ei toteudu monessakaan röntgenyksikössä. Investointisuunnitelma on hyvinvointialueen valtuuston lisäksi hyväksyttävä valtiovaraministeriössä. Ellei yksiköiden määrää vähennetä, vaatii uusiin laitteisiin investointi välittömästi n. 550 000 euroa sekä asennuskustannukset.

Radiologisen toiminnan keskittäminen kolmeen yksikköön merkitsee investointien ja rekrytointivaikeuksien vähenemisen lisäksi n. 550 000 euron vuotuista säästöä. Jotta voimme tulevaisuudessa tarjota kattavia palveluja koko Pohjanmaalle, on röntgen-toiminnan rakenteita tarkasteltava sekä henkilöstöön että talouteen liittyvistä syistä.

Vaasan, Pietarsaaren ja Närpiön nykyinen tutkimuskapasiteetti riittää röntgen-, ultraääni- ja OPG-tutkimusten (suun terveydenhuollon parentatutkimusten) keskittämiseen ilman lisäinvestointeja. Tässä on huomioitu myös se, että erilaisten tutkimusten tarve lisääntyy väestön ikääntyessä. Keskussairaалassa täytyy ottaa käyttöön yksi lisähuone ultraäänitutkimuksia varten, mikä on mahdollista, koska Fimlab on siirtänyt osan keskussairaalan toiminnastaan muihin tiloihin.

Perustelut toiminnan keskittämiseksi Vaasaan, Pietarsaareen ja Närpiöön:

- Pietarsaari: alueen pohjoisosan suurin yksikkö ja pohjoisen alueen ainoa yksikkö, jolla on radiologista toimintaa tällä hetkellä. Väestöpohja riittävä tehokkaaseen toimintaan. Perusterveydenhuollon lisäksi yksikössä on erikoissairaanhoidtoa ja päivystystoimintaa. Osa laitteistosta on uusittu viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana.
- Vöyri: vähän tutkimuksia, auki vain yhtenä päivänä viikossa. Väestöpohja ei riitä tehokkaaseen toimintaan. Laitteisto on tullut elinkaarensa päähän.
- Mustasaari: melko suuri väestöpohja, mutta lähellä Vaasan keskussairaalan palveluja. Laitteisto on uusittava 2-4 vuoden kuluessa.
- Vaasa: keskussairaala, akuuttisairaala, joka tarvitsee kattavia röntgenpalveluja 24/7. Tammikaivon jäljellä oleva röntgenlaite on 10 vuotta vanha ja sillä on vain pari vuotta käyttöikä jäljellä. Laitteen siirtämiskustannukset ovat niin suuret, ettei sen käyttöönotto toisella paikkakunnalla ole kannattavaa.
- Laihia: ollut vähän tutkimuksia. Väestöpohja ei riitä tehokkaaseen toimintaan. Melko lähellä Vaasan palveluja. Laitteisto on tullut elinkaarensa päähän ja on poistettu käytöstä.
- Maalhti: vähän tutkimuksia, auki 2-3 päivänä viikossa. Väestöpohja ei riitä tehokkaaseen toimintaan. Melko lähellä Vaasan palveluja. Laitteisto on tullut elinkaarensa päähän.
- Närpiö: alueen eteläosan suurin yksikkö, jolla on suurin väestöpohja. Etäisyyksien vuoksi hyvinvointialueen eteläosaan tarvitaan röntgenyksikkö, vaikka tutkimusten määrä jääkin toiminnan keskittämisen huolimatta melko vähäiseksi. Laitteisto on uusittava 2-4 vuoden kuluessa.
- Kristiinankaupunki: Vähän tutkimuksia. Auki viitenä päivänä viikossa, minkä vuoksi tutkimusten määrä päivää kohden on vähäinen. Vaikeuksia henkilöstön rekrytoinnissa. Väestöpohja ei riitä tehokkaaseen toimintaan, ja maantieteellisesti tarkasteltuna suuremmalla osalla väestöstä on lyhyempi matka tutkimuksiin, jos toiminta sijaitsee Närpiössä. Laitteisto on uusittu kaksi vuotta sitten.

Toiminnan keskittämisen tunnistetut edut ja haitat ilmenevät oheisesta swot-analyysistä ja vaikutusarvioinnista.

Ehdotetaan, että Oravaisten ja Maalahden röntgentoiminta lakkautetaan välittömästi, Laihian toimintaa ei aloiteta uudelleen, tutkimukset ohjataan Vaasan keskussairaalaan. Mustasaaren radiologinen toiminta lakkautetaan vuoden 2025 aikana, toiminta ohjataan Vaasaan. Kristiinankaupungin radiologinen toiminta lakkautetaan vuoden 2025 aikana, toiminta ohjataan Närpiöön. Pohjoisella alueella ei tehdä muutoksia palveluverkkoon, Pietarsaaren yksikkö vastaa radiologisesta toiminnasta jatkossakin.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

Ehdottaa, että hallitus

- merkitsee virkamiesvalmistelun tiedoksi. Ennen päätöksentekoa pyydetään asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunto ja alueen asukkaille tehdään muutosesityksistä kysely. Lisäksi huomioidaan 4.11.2024 päättyvät yhteistoimintaneuvottelut ja
- tekee päätöksen asiassa kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että hallituksen jäsenet Rainer Bystedt, Marko Heinonen, Katja Rajala ja Hans-Erik Lindqvist ilmoittivat olevansa esteellisiä hallintolain 28 § 5. kohdan mukaisesti ja poistuivat paikalta ja kirjautuivat ulos asian käsittelyn ajaksi.

Pykälä tarkastettiin heti.

Jakelu

Vanhusneuvosto 12.11.2024

5665/00.01.02.01/2024

Valmistelija Palmberg Christian

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Toimialajohtaja, sairaalapalvelut Palmberg Christian

Vanhusneuvosto tutustuu palveluverkkoa koskevaan muutosehdotukseen ja antaa asiasta lausunnon. Lausunto viedään edelleen tiedoksi hallitukselle.

Päätös:

Liitteet

Liite 3 Swot Röntgen

Liite 4 EVA Röntgen 3 toimipistettä

52

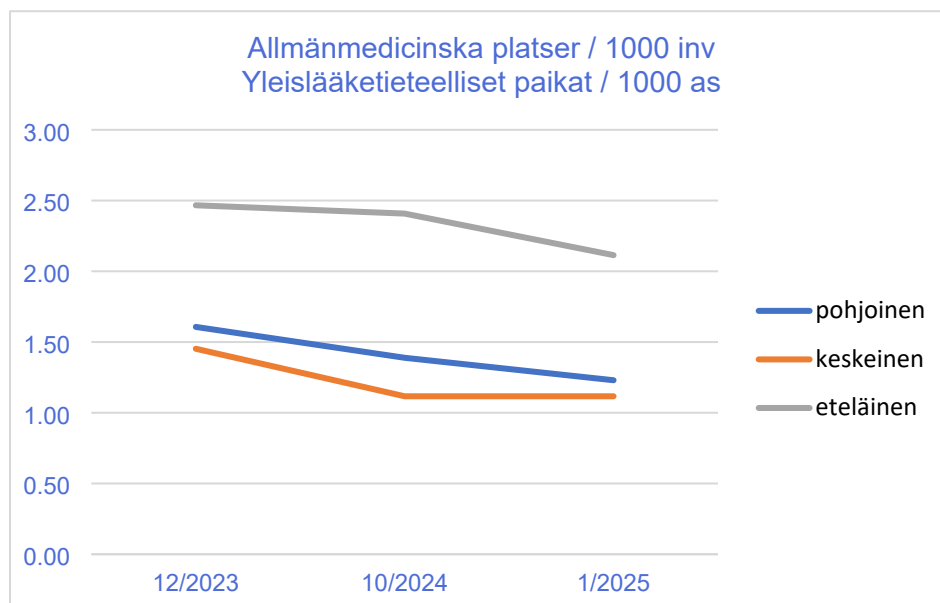
Kristiinankaupungin yleislääketieteen osaston ostopalvelujen käytön lopettaminen

Aluehallitus 21.10.2024 § 217

Valmistelija Palmberg Christian
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 579 6181, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen hoidon ja palvelujen kustannukset ovat monella alueella valtakunnallisesti katsoen korkeat. Näin on myös yleislääketieteen osastohoidon kustannusten osalta. Vuonna 2023 Pohjanmaan kustannukset olivat noin 13 prosenttia valtakunnallista keskiarvoa korkeammat. Tammi–syyskuun 2024 aikana noin 85 prosenttia Pohjanmaan yleislääketieteen osastojen hoitopäivistä on käytetty 75-vuotiaiden ja sitä vanhempien potilaiden hoitoon. Kun yleislääketieteellisen hoidon kustannuksia per yli 75-vuotias asukas verrataan valtakunnalliseen keskiarvoon, Pohjanmaan kustannukset ovat noin 7 prosenttia korkeammat. Samalla ikävakiomaton sairastavuusindeksi on 87,1 (maan keskiarvo 100), eli väestö on merkittävästi terveempää kuin koko maassa, vaikka otetaan huomioon se, että Pohjanmaan väestöstä suuri osa on ikäihmisiä. Vuonna 2024 yleislääketieteen osastohoitoa oli selvästi eniten Kristiinankaupungin, Maalahden ja Vöyrin asukkailla.

Vuosina 2023 ja 2024 ympärivuorokautisia hoitopaikkoja on vähennetty niin erikoissairaanhoitoon kuin yleislääketieteen osastoilta. Yleislääketieteen paikkoja on vuonna 2024 vähennetty yhteensä 52; 14 pohjoiselta alueelta (Pietarsaari), 37 keskiseltä alueelta (Vaasa, Vöyri, Laihia) ja 1 eteläiseltä alueelta (Kristiinankaupunki). Samalla kotisairaala on kehitetty niin, että se kattaa lähes koko hyvinvointialueen, ja myös liikkuvan sairaalan toiminta on saatu käyntiin. Yleislääketieteen osastojen toiminnallisten muutosten suunnitelmaan vuodelle 2025 kuuluu vielä 10 paikan vähentäminen, 5 paikkaa pohjoiselta alueelta ja 5 paikkaa eteläiseltä alueelta. Kun katsotaan yleislääketieteellisten paikkojen määrää asukasta kohden, paikkoja on selkeästi eniten eteläisellä alueella (Närpiö, Kaskinen, Kristiinankaupunki). Vaikka otetaan huomioon, että eteläisen alueen väestöstä suurempi osa on yli 75-vuotiaita verrattuna hyvinvointialueeseen kokonaisuutena, paikkamäärä on silti suurempi eteläisellä alueella.

Kristiinankaupungin yleislääketieteen osasto ei ole hyvinvointialueen omaa toimintaa, vaan palvelu ostetaan Selkämeren Terveydeltä. Hyvinvointialue omistaa kyseisen yhtiön yhdessä Pihlajalinnan kanssa. Ostopalvelun kustannukset ovat suuremmat kuin vastaavan kokoisen oman toiminnan kustannukset. Osasto on osa yleislääketieteen osastojen kokonaisuutta Pohjanmaalla ja potilaita otetaan osastolle samojen periaatteiden mukaisesti kuin muillekin osastoille. Osastolla on 17 paikkaa. Viimeisen vuoden aikana suuri osa potilaista on ollut sellaisia, jotka odottavat asumispaikkaa. Yhteisomistuksessa olevalla yhtiöllä on ollut vaikeuksia rekrytoida henkilöstöä, ja jaksoittain kaikissa työvuoroissa ei ole sairaanhoitajia, vaan yöaikaan on paikalla vain lähihoitajia. Tämä vaikuttaa siihen, millaista hoitoa osastolla voidaan antaa, ja akuutisti sairaita potilaita ei voida hoitaa osastolla. Koska henkilöstön rekrytoinnissa on ollut haasteita eteläisellä alueella, kotisairaala ei myöskään ole ollut mahdollista kehittää väestön tarpeita vastaavaan laajuuteen, vaan potilaiden on täytynyt hakeutua osastolle esimerkiksi antibiootti-injektioita varten. Liikkuvan sairaalan toiminnan käynnistämistä eteläisellä alueella suunnitellaan.

Koska on asetettu säästövaatimuksia, jotta saavutetaan positiivinen tulos talousarvioon vuodelle 2025, yleislääketieteen osastopaikkoja on vähennettävä alkuperäistä suunnitelmaa nopeammalla tahdilla. Ei riitä, että vähennämme enemmän paikkoja yksittäisiltä osastoilta, vaan on tarve lakkauttaa kokonaisia osastoja. Ajatellen sitä, että paikkamäärä on suurin eteläisellä alueella ja Kristiinankaupungissa ei suunnitella asumispaikkojen vähentämistä, ehdotetaan, että Kristiinankaupungin osaston hoitopaikkojen ostopalvelut lopetetaan. Säästöjä syntyy vuositasolla noin 2,1 miljoonaa euroa josta noin 1,8 milj. euroa koostuu ostopalvelusta Selkämeren Terveys OY:sta, ja loppuosa on hyvinvointialueen omien kustannusten vähennyistä, kuten vuokrat, diagnostiset tutkimukset, lääkkeet ja erilaiset tukipalvelut. Säästösummaan on huomioitu, että asikasmaksutulot vähenevät noin 250 000 eurolla. Osaston lakkauttaminen antaa samalla mahdollisuuden saada tarvittavia henkilöstöresursseja kotisairaalaan, jota hyvinvointialue on sitoutunut järjestämään kotiin annettavana palveluna. Kotisairaaloiminnan kehittämiseen vaaditaan noin 150 000 euron panostus vuodessa. Riittävät liikkuvan sairaalan resurssit parantavat myös asukkaiden edellytyksiä selvitä kotona. Kristiinankaupunkiin tarvitaan jatkossa jonkinlainen yksikkö päiväaikaista hoitoa varten, ja Närpiön osaston paikkamäärän väliaikainen lisääminen voi tulla ajankohtaiseksi. Ehdotus on, että Selkämeren Terveys Oy:n kanssa käydään neuvottelut, joiden tavoitteena on lopettaa ostopalvelut Kristiinankaupungin osastohoidon osalta 1.4.2025 lukien.

Moni hyvinvointialueen sopeuttamistoimenpiteistä on kohdistunut Kristiinankaupunkiin, mikä ymmärrettävästi aiheuttaa asukkaissa huolta. Kaupungin palvelutaso on kuitenkin ollut laaja verrattuna muihin hyvinvointialueen osiin ja suhteessa vähenevään väestöpohjaan. Jos nyt ehdotetut toimenpiteet toteutetaan, voidaan jatkossa keskittyä avohoidon palvelujen kehittämiseen paikallisesti ja eri tasoisten kotiin annettavien palvelujen kehittämiseen.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

Ehdottaa, että hallitus

- merkitsee virkamiesvalmistelun tiedoksi. Ennen päätöksentekoa pyydetään asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunto ja alueen asukkaille tehdään muutosesityksistä kysely. Lisäksi huomioidaan 4.11.2024 päättyvät yhteistoimintaneuvottelut ja
- tekee päätöksen asiassa kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että sektorijohtaja Pia-Maria Sjöström ja talousjohtaja Lena Nystrand ilmoittivat olevansa esteellisiä hallintolain 28 § 5. kohdan mukaisesti ja poistuivat asian käsittelyn ajaksi. Valmisteleva viranhaltija korjattiin toimialajohtaja Christian Palmbergiksi (tekninen korjaus).

Pykälä tarkastettiin heti.

Jakelu

Vanhusneuvosto 12.11.2024

5678/00.01.02.01/2024

Valmistelija Palmberg Christian

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Toimialajohtaja, sairaalapalvelut Palmberg Christian

Vanhusneuvosto tutustuu palveluverkkoa koskevaan muutosehdotukseen ja antaa asiasta lausunnon. Lausunto viedään edelleen tiedoksi hallitukselle.

Päätös:

Liitteet

Liite 5 Vaikutuksen arviointi; Kirstiinankaupunki

53

Muutokset palveluverkossa/Sosiaali- ja terveyskeskus

Aluehallitus 21.10.2024 § 213

Valmistelija Penttinen Erkki
Svartsjö Sofia

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Tulevaisuus- ja sopeuttamishjelmassa on päätetty, mitkä Pohjanmaan hyvinvointialueen fyysiset palvelupisteet ovat käytössä jatkossa. Sosiaali- ja terveyskeskusten ja hyvinvointiasemien toiminnan sisältöä tarkastellaan säännöllisesti, jotta toimintaa voidaan sopeuttaa sen hetkisiin toimintaedellytyksiin liittyen asukkaiden tarpeisiin, henkilöstön saatavuuteen ja talouteen.

Sitä mukaa, kun digitaalisten palvelujen toimintaedellytykset paranevat yhteisen potilas- ja asiakastietojärjestelmän käyttöönoton myötä ja digitaalisen palvelualustan valmistelut ovat hyvässä vauhdissa, alkavat niiden vaikutukset näkyä myös palvelujen tarpeessa fyysisissä toimipisteissämme.

Tähän yhdistetään myös päätös yhdistää sosiaalihuollon vastaanottopisteet terveyden ja sairaanhoidon vastaanottopisteiden kanssa kiinteistöverkoston edellytysten mukaisesti.

Hallitukselle ehdotetaan tässä vaiheessa neljää palveluverkon muutosta. Muutokseen vaikuttavat tekijät eritellään kunkin asian yhteydessä. Vaikutusten arviointi on tehty yhdessä esihenkilöiden kanssa, jotta riskit ja tavat riskien minimointiin on voitu tunnistaa mahdollisimman hyvin.

1. Kaskisten hyvinvointiaseman vastaanotto keskitetään Närpiöön

Kaskisten kaupungin asukasluku on hyvinvointialueen pienin (31.12.2023, 1 208 henkilöä), ja ikäihmisten osuus (yli 65 v, 521) on suuri. Erityisesti lääkärien rekrytointi ei ole onnistunut. Lääkäripalvelut hoidetaan ostopalveluiden avulla. Tästä syystä toiminnan hinta on kallis verrattuna muihin fyysisiin toimipisteisiimme, väestöpohja ja henkilöstökulut huomioiden. Osaamisen ylläpito ja toiminnan jatkuva kehittäminen ovat haastavaa pienessä yksikössä, jossa työvoima on ostettu. Lisäksi nykyinen vastaanotto toiminta on haavoittuvainen sairauspoissaolojen aikana. Jatkossakin hyvän tasoisen palvelu takaamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi nykyisten edellytysten mukaisesti, ehdotetaan, että lääkärin ja hoitajan vastaanotto hoidetaan jatkossa Närpiössä. Kaskisten ja Närpiön välimatka on lyhyt, 11 kilometriä. Kaskisissa asuvien lastenneuvola ja suun terveydenhuolto järjestetään jo nyt Närpiössä, ja tämä on toiminut hyvin. Ehdotus sisältää myös edelleen mahdollisuuden vuokrata Kaskisista pienemmät tilat erityisesti ikääntyneen väestön panostuksia varten, mieluusti jonkun muun ikäihmiselle suunnatun toiminnan, esimerkiksi kotihoidon läheisyyteen synergiaetujen saamiseksi. Tämä ei vähennä mahdollisuuksia erilaisiin toiminnan panostuksiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa Kaskisissa. Kouluterveydenhuolto jatkuu nykyiseen tapaan.

Säästö: 137 000 eur

Ehdotus: Kaskisten hyvinvointiaseman vastaanotto keskitetään Närpiöön.

2. Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Oravaisiin

Tällä hetkellä suurin osa lääkärin ja hoitajan vastaanotto toiminnasta, mukaan lukien kiirevastaanotto, on Oravaisissa. Vöyrin hyvinvointiasemalla on lastenneuvola, hoitajan vastaanotto, ja vasta rakennetussa lisärakennuksessa on suun terveydenhuolto. Kiinteistön vanhassa osassa on suuria sisäilmaongelmia, eikä sitä voida jatkossa käyttää.

Tämä tekijä vauhdittaa etsimään ratkaisuja, joiden toteuttaminen on taloudellisesti mahdollista ja joilla taataan hyvät palvelut väestölle. Lastenneuvolan sijainti Vöyrin keskustassa nähdään jatkossakin tarpeellisena, ja samoin tarvitaan tiloja, joita voidaan käyttää ajanvarauksella muihin vastaanottoihin. Koulutervedenhuolto jatkuu entiseen tapaan. Oravaisten sosiaali- ja terveyskeskus suunnitellaan niin, että siellä voidaan ottaa vastaan myös sosiaalihuollon asiakkaat, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki Vöyrin toiminta ei tule mahtumaan Oravaisten tiloihin. Jotta ehdotus voidaan toteuttaa, Vöyrin keskustasta tarvitaan tilat (2 vastaanottohuonetta) joko suun terveydenhuollon yhteyteen, jolloin saadaan synergiaetuja odotushuoneen ja sosiaalitulojen tarvetta ajatellen, tai vaihtoehtoisesti toiset tilat.

Säästö: 100 000 eur

Ehdotus: Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Oravaisiin ja Vöyrin keskustasta vuokrataan pienemmät tilat lastenneuvolalle ja tietyille ajanvarausvastaanotoille.

3. Vähänkyrön hyvinvointiaseman lääkärin ja sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Laihialle tai Vaasaan

Vähänkyrön hyvinvointiasema on jo aiemmin yhdistetty Vaasan sosiaali- ja terveyskeskukseen. Lääkärin ja hoitajan vastaanottoa pidetään päivittäin, ja samassa kiinteistössä on myös lastenneuvolatoiminta, suun terveydenhuolto ja kotihoito. Toiminnan laajuus on suhteellisen suuri ja edellyttää huolellista suunnittelua korvaavien tilojen osalta Laihian sosiaali- ja terveyskeskuksessa. Laihian yleislääketieteen osaston lakkauttamisen jälkeen on mahdollista, että nykyisen lääkärin vastaanottojen läheisyyteen voitaisiin saada korvaavat tilat pienellä remontoinnilla. Suun terveydenhuollon toiminnan muutto vaatii resursseja, ja tässä vaiheessa sen ei katsota olevan realistista. Suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa on tärkeää, jotta prosesseista tulee sujuvia niin väestölle kuin henkilöstölle. Vähänkyrön ja Laihian välinen etäisyys on vain 15 kilometriä, joten yhdistäminen on mahdollista maantieteellisten edellytysten osalta.

Vähänkyröön jäisi lastenneuvolaa varten kaksi huonetta, joissa voisi pitää myös seniorivastaanottoa, sekä suun terveydenhuolto nykyisissä tiloissaan ja kotihoito. Vähänkyrön kiinteistön vuokratulot ovat tällä hetkellä suuret, noin 300 000 euroa vuodessa, merkittävä säästö on mahdollisena.

Säästö: 410 000 eur

Ehdotus: Vähänkyrön lääkärin ja hoitajan vastaanotto siirretään Laihialle.

4. Pietarsaaren hoitotarvikejakelun fyysinen toimipiste lakkautetaan.

Siitä lähtien, kun hyvinvointikuntayhtymä muodostettiin, hoitotarvikejakelua on kehitetty asteittain kohti keskitettyä toimintaa, jolla on yhteinen logistiikka, vähemmän fyysisiä jakelupisteitä ja on siirrytty käyttämään noutoa postin jakelupisteistä. Tällä hetkellä henkilöstöä, joka ottaa vastaan tilauksia puhelimitse tai sähköisesti, on Vaasassa ja Pietarsaareissa. Nyt ehdotetaan viimeisenä keskittämistoimenpiteenä Pietarsaaren jakelupisteen sulkemista. Tämä toimii jo hyvin muilla hyvinvointialueen alueilla ja tekee palvelusta yhdenvertaisen väestölle. Vaikka toimenpiteellä ei ole suurta taloudellista vaikutusta, se nähdään loogisena jatkumona jo toteutettuun jakelun keskittämiseen ja automatisointiin. Lähipalvelujen näkökulmasta ehdotus tarkoittaa, että palveluja tarjotaan hyvinvointialueella yhdenvertaisesti niin, että hoitotarvikkeet haetaan asiakkaan näkökulmasta lähimmästä postin jakelupisteestä, useimmiten lähellä olevasta kaupasta.

Ehdotus: Pietarsaaren hoitotarvikejakelu suljetaan. Palveluja tarjotaan hyvinvointialueella yhdenvertaisesti niin, että hoitotarvikkeet haetaan asiakkaan näkökulmasta lähimmästä postin jakelupisteestä, useimmiten lähellä olevasta kaupasta.

Vaikutusarviointi on tehty ja liitetään valmisteluun.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

Ehdottaa, että hallitus

- merkitsee virkamiesvalmistelun tiedoksi. Ennen päätöksentekoa pyydetään asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunto ja alueen asukkaille tehdään muutosesityksistä kysely. Lisäksi huomioidaan 4.11.2024 päättyvät yhteistyöneuvottelut ja
- tekee päätöksen asiassa kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjaan merkittiin, että hallituksen jäsen Rainer Bystedt ilmoitti olevansa esteellinen hallintolain 28 § 5. kohdan mukaisesti ja poistui asian käsittelyn ajaksi.

Pykälä tarkastettiin heti.

Jakelu

Vanhusneuvosto 12.11.2024

5693/00.01.02.01/2024

Valmistelija Svartsjö Sofia

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveystieteiden Svartsjö Sofia

Vanhusneuvosto tutustuu palveluverkkoa koskevaan muutosehdotukseen ja antaa asiasta lausunnon. Lausunto viedään edelleen tiedoksi hallitukselle.

Päätös:

Liitteet

- Liite 6 Vaikutuksen arviointi Kaskinen
- Liite 7 Vaikutuksen arviointi Vöyri
- Liite 8 Vaikutuksen arviointi Vähäkyrö
- Liite 9 Vaikutuksen arviointi Pietarsaari

54

Pixneklinikan toiminnan kehittäminen osana päihde- ja riippuvuuspalvelujen kokonaiskehittämistä

Aluehallitus 21.10.2024 § 218

Valmistelija Penttinen Erkki
Hyvärinen Kosti
Mustonen Marja
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Päihde- ja riippuvuushoitoa koskevaa lainsäädäntöä on muutettu vuoden 2023 alusta. Päihde- ja riippuvuushoidon palveluista säädetään terveydenhuoltolaissa (erityisesti pykälät 28 ja 28a) ja sosiaalihuoltolaissa (erityisesti pykälät 22, 24, 24a). Päihdehoidon arviointi tehdään terveydenhuoltolain perusteella silloin, kun kyse on terveydenhuoltolain mukaisesta hoidon tarpeesta ja sosiaalihuoltolain perusteella silloin, kun kyse on sosiaalihuollon keinoin annettavasta tuesta.

Pohjanmaan hyvinvointialue ei pysty tällä hetkellä tuottamaan laitospaikoista päihdekuntoutusta asiakkaiden yhdenvertaisuutta tukevin perustein kaikille asiakkaille. Ruotsinkieliset asiakkaat saavat palvelun alueella toimivassa omissa yksiköissä. Suomenkieliset ohjataan laitospaikoiseen päihdekuntoutukseen eri puolille Suomea, eikä heillä ole mahdollisuutta saada kuntoutusta lähialueella.

Pohjanmaan hyvinvointialue ostaa laitospaikoista päihdekuntoutusta useilta eri palveluntuottajilta. Suomenkielisen väestön päihdekuntoutus toteutetaan kokonaan ostopalveluna. Pohjanmaan hyvinvointialueen alueella ei ole tällä hetkellä yhtään yksityistä palveluntuottajaa. Useimmiten käytetyt lähimmät yksityiset laitospaikoisen päihdekuntoutuksen yksiköt sijaitsevat Ähtärissä ja Kankaanpäässä.

Laitospaikoisen päihdehoito- ja kuntoutus toteutetaan alueen ruotsinkieliselle väestölle omatuotantona Maalahdessa sijaitsevalla Pixneklillä, joka on Suomen ainoa täysin ruotsinkielinen päihdekuntoutusyksikkö. Joissain tilanteissa päihdekuntoutusta on ostettu ruotsinkieliselle väestölle myös Ruotsista.

Pohjanmaan hyvinvointialue on määritellyt, että ostopalveluiden vähentäminen ja oman palvelutuotannon kehittäminen ovat osa hyvinvointialueen palvelustrategiaa ja talouden tasapainottamiseen tähtäviä toimenpiteitä. Laitospaikoisen päihdekuntoutuksen tunnusluvut osoittavat, että oma palvelutuotanto Pixneklillä on ollut hyvinvointialueen olemassa olon aikana vahvasti tyhjäkäynnillä. Oman yksikön asiakaspaikkojen keskimääräinen täyttöaste on 61 %.

Pohjanmaan hyvinvointialueen on kehitettävä omia ympärivuorokautisen päihde- ja riippuvuushoidon palveluitaan vastaamaan paremmin alueen asukkaiden palvelutarpeita. Asiakkaan tulee myös saada hoito ja palvelu omalla äidinkielellään. Nykyinen yhden yksikielisen yksikön malli ei mahdollista oman palvelutuotannon kehittämistä kaikki asiakasryhmät huomioiden. Päihdehoidon ja -kuntoutuksen palveluketjuja ja prosesseja on yhdenmukaistettava, jotta asiakkaan hoidon ja palveluiden tarve pystytään toteuttamaan terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain edellyttämien hoito- ja palvelujatkumoina. Hyvinvointialueen oma päihdehoidon kehittäminen mahdollistaa myös asiakkaiden somaattisten sairauksien hoitamisen lähialueella. Myös sosiaalihuollon palvelutarpeet ja palveluiden toteutus voidaan toteuttaa nopeammin, mikäli asiakkaiden päihdekuntoutus ja muu (sosiaalinen) kuntoutus toteutetaan omalla hyvinvointialueella.

Liitteenä olevassa muistiossa on kuvattu tarkemmin esitys kehittämistoimenpiteiden aloittamiseksi.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

Ehdottaa, että hallitus

- merkitsee virkamiesvalmistelun tiedoksi. Ennen päätöksentekoa pyydetään asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunto ja alueen asukkaille tehdään muutosesityksistä kysely. Lisäksi huomioidaan 4.11.2024 päättyvät yhteistyöneuvottelut ja
- tekee päätöksen asiassa kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Jakelu

Vanhusneuvosto 12.11.2024

5622/00.01.02.01/2024

Valmistelija Kotanen Heidi
Pellfolk Tony

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

vs. Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

Vanhusneuvosto tutustuu palveluverkkoa koskevaan muutosehdotukseen ja antaa asiasta lausunnon. Lausunto viedään edelleen tiedoksi hallitukselle.

Päätös:

Liitteet

Liite 10 MUISTIO - Pixneklirik toiminnan muutos

Liite 11 Pixneklirik; Päätöksenteon ennakoarvointi

55

Ehdotus ympärivuorokautisen palveluasumisen muutoksista keskisellä ja eteläisellä alueella

Vanhusneuvosto 12.11.2024

6140/05.01.00/2024

Valmistelija Kotanen Heidi
Pellfolk Tony

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Vanhusneuvosto käsitteli viimeisimmässä kokouksessaan 1. lokakuuta 2024 (§ 43) ehdotusta ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelurakenteen muutoksista. Aluehallitus keskusteli sekä keskisen että eteläisen alueen ympärivuorokautisten hoivan muutosesityksistä kokouksessaan 21. lokakuuta (§ 210 ja § 211).

Muutosesityksessä ehdotetaan, että Vöyrillä sijaitsevaa Marielundia ei suljeta vuoden 2025 aikana, vaan sen sijaan vähennetään paikkoja Tallmo vårdcenter -yksiköstä. Eteläisen alueen osalta hallitus tutustui ehdotukseen siitä, että Närpiössä sijaitseva Pörtehemmet ja Kaskisissa sijaitseva Mariehemmet suljetaan portaittaisesti. Pohjanmaan hyvinvointialueen hallituksen suunnitellaan tekevän päätös näistä asioista kokouksessaan 25. marraskuuta 2024.

Ennen hallituksen päätöstä on päätetty hankkia lausunnot asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä. Lisäksi alueen asukkaille tehdään kysely muutosesityksistä.

vs. Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

Ehdotamme, että Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto tutustuu muutosesityksiin ja antaa aluehallitukselle lausunnon.

Päätös:

Liitteet

Liite 12 Pöytäkirjanote § 210

Liite 13 Pöytäkirjanote § 211

56

Selvitys aloitteiden käsittelystä hyvinvointialueella

Vanhusneuvosto 12.11.2024

6128/00.01.03.02/2024

Valmistelija Kotanen Heidi

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Antero Varilalta on tullut sähköposti liittyen aloitteiden käsittelyyn hyvinvointialueella. Selvitystä pyydetään aloitteiden käsittelystä, aloitteen vastaanottamisesta, käsittelyyn viennistä ja vastausaikatauluista.

Aloitteita koskee lain 30 § : "Hyvinvointialuelain 30 § mukaan hyvinvointialueen jäsenellä on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaa koskevissa asioissa."

Käydään läpi aloitteiden käsittely hyvinvointialueella.

vs. Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

Merkitään keskustelun jälkeen tiedoksi.

Päätös:

57

Palvelustrategian esittely

Vanhusneuvosto 12.11.2024

6144/00.01.02.00/2024

Valmistelija Kotanen Heidi

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Palvelustrategia 2025 on käsitelty hallituksen kokouksessa 21.10.2024. Hallitus on saanut tiedoksi palvelustrategian arvioinnin ja hyväksynyt omalta osaltaan ehdotetut palvelustrategian päivitykset. Hallitus vie palvelustrategian päivitykset valtuuston hyväksyttäväksi.

Ennen valtuustokäsittelyä palvelustrategian päivitysehdotus käsitellään hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa, vanhusneuvostossa ja vammaisneuvostossa.

Esitellään vanhusneuvostolle palvelustrategia 2025.

vs. Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

Merkitään keskustelun jälkeen tiedoksi.

Päätös:

Liitteet

Liite 14 Palvelustrategia 2025 muutosversio

Liite 15 Palvelustrategian arviointi

58

Kokousaikataulu 2025

Vanhusneuvosto 12.11.2024

6145/00.02.04.00/2024

Valmistelija Ikkala-Västi Annika

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Alueellinen palvelupäällikkö (Vaasa, Laihia) Ikkala-Västi Annika

Soviataan 2025 kokousaikataulu.

Päätös:

59

Muut mahdolliset asiat

Vanhusneuvosto 12.11.2024

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 161 §:n mukaan asiat päätetään kokouksissa viranhaltijan esittelystä. Hallintosäännön 160 §:n mukaan toimitellaan voi esittelijän tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Pykälän kohdalla voidaan esimerkiksi jakaa tietoa, ilmoittaa asioista, tehdä aloitteita ja esittää kysymyksiä

Aloite hyvinvointialueelle 17.10.2024 (liite)

Päätös:

Liitteet

Liite 16 Aloite hyvinvointialueelle 17102024

60
Kokouksen päättäminen

Vanhusneuvosto 12.11.2024

Kokouksen päättäminen.

Päätös: